

ชื่องานวิจัย : การศึกษาและพัฒนาบูธจำหน่ายสินค้าโอท็อปเคลื่อนที่แบบถอดประกอบ สะท้อนอัตลักษณ์ศิลปะล้านนาจากวัสดุธรรมชาติในท้องถิ่นเพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ ให้กับผลิตภัณฑ์ในชุมชน : กรณีศึกษา ศูนย์ภูฟ้าพัฒนา จังหวัดน่าน

ชื่อผู้วิจัย : นายศรัณยู สว่างเมฆ

ปีพุทธศักราช : 2562

งานวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อต้องการปรับปรุงรูปแบบบูธขายสินค้าผลิตภัณฑ์ OTOP ของ ศูนย์ภูฟ้าพัฒนา จ.น่าน เพื่อเพิ่มช่องทางทางการตลาดโดยการกระจายแหล่งจำหน่ายสินค้าไปยังที่ต่างๆ เพื่อเพิ่มยอดขายให้กับผลิตภัณฑ์ชุมชน โดยการออกแบบต้องคำนึงถึงความสะดวกรวดเร็วในการต่อประกอบและการรื้อถอนในช่วงเวลาที่จำกัด ซึ่งลักษณะของบูธต้องเป็นแบบถอดประกอบมีความน่าสนใจในรูปลักษณะที่สะท้อนอัตลักษณ์ศิลปะล้านนา มีความสวยงามแข็งแรงด้านโครงสร้างเพื่อรับน้ำหนักของสินค้า มีขนาดและสัดส่วนที่เหมาะสมกับพฤติกรรมการใช้สอยของผู้บริโภค ซึ่งจะช่วยส่งเสริมผลิตภัณฑ์ในชุมชนมียอดขายที่สูงขึ้นชุมชนมีความเข้มแข็งสามารถแบ่งส่วนการตลาดผลิตภัณฑ์ในประเทศและสามารถสร้างช่องทาง การตลาดไปยังนานาประเทศได้เป็นผลดีกับชาวบ้านในชุมชนที่จะมีหลักประกันในการพึ่งพาตนเอง ดำรงชีวิตอย่างพอเพียงและยั่งยืนต่อไป

จากการวิเคราะห์รูปแบบอัตลักษณ์ภูมิปัญญาล้านนาทำให้ได้แนวความคิดมา 4 แบบคือ แนวความคิดจากส่วนประกอบของเรือน “กาแล” แนวความคิดจากสถาปัตยกรรมหลังคา แนวความคิด จากส่วนประกอบของเรือน “ควั่น” แนวความคิดจากลายจักสานหญ้าสามเหลี่ยม หลังจากนั้นได้นำมา พัฒนาสู่ขั้นตอนตีความหมายของพื้นที่ว่างใช้สอยในรูปแบบบูธถอดประกอบเพื่อนำไปสู่การออกแบบบูธ ถอดประกอบจำนวน 4 แบบ และได้จัดทำแบบสอบถามเพื่อหาความพึงพอใจต่อรูปแบบของบูธถอด ประกอบแต่ละแบบที่ตอบสนองต่อคุณประโยชน์การใช้สอยในด้านต่างๆรวมถึงความพึงพอใจต่อรูปปลักษณ์ และลักษณะการใช้งานที่ตอบสนองพฤติกรรมของผู้ใช้สอยมากที่สุด

สรุปได้ว่าบูธถอดประกอบจากแนวความคิดจากส่วนประกอบในเรือนล้านนาที่เรียกว่า “กา แล” ได้อัตราค่าร้อยละความพึงพอใจสูงสุดใน 3 ด้านคือ ร้อยละความพึงพอใจต่อรูปแบบของบูธถอด ประกอบ ร้อยละความพึงพอใจต่อการต่อประกอบของชิ้นงานและการถอดเก็บและเคลื่อนย้าย ร้อยละ ความพึงพอใจต่อการรับรู้ของความเป็นอัตลักษณ์ล้านนา ส่วนในด้านความพึงพอใจต่อขนาดสัดส่วนการใช้ งานและความสะดวกในการใช้สอยบูธถอดประกอบจากแนวความคิดจากส่วนประกอบของเรือน “ควั่น” ได้อัตราค่าร้อยละความพึงพอใจสูงสุด

(นายศรัณยู สว่างเมฆ)

ลายมือชื่อผู้วิจัย

Research Title: Study and Development OTOP Mobilebooths. Reflecting Lanna art identity from natural materials. For Add Economic Value to Community Products. Case Study : The Phu Fah Pattana Center, Nan Province.

Author : Saranyoo Sawangmake 2019

This research aims to improve the booth model of OTOP products from Phu Fah Pattana Center, Nan Province. To increase marketing channels by distributing products to various locations in order to increase sales to community products. The design must take into account the convenience of rapid assembly and dismantling for a limited time. The characteristics of the booth must be disassembled, interesting in looks that reflect the identity of Lanna art. There is a beautiful, strong structure to support the weight of the product. The size and proportion are suitable for the usage habits of consumers. Which will help promote products in the community that have higher sales, stronger communities. Able to divide the product market in the country and can create marketing channels to other countries. It is a good result for the villagers in the community that will have the guarantee of self-sufficiency and sustainably sufficient lives.

From the analysis of the Lanna Wisdom Identity Model, there are 4 types of concepts which are The concept of the components of the house "Galae",The concept from the barn, Concept of the components of the house "Kwan", Concept of triangular pattern woven grass. After that, it was developed to the stage to interpret the meaning of space in form of booth. And then lead to the design of 4 booths. And conducted a questionnaire to find satisfaction with each type of booths that responded to various usability benefits, including satisfaction with the appearance and usage characteristics that responded to the behavior of Most users.

Conclusion, Booths from the concept of Lanna house components called "galae" have the highest percentage of satisfaction in 3 aspects which are Percentage of satisfaction with the layout of the booth, Percentage satisfaction with workpiece assembly and disassembling, storage and transportation, Percentage of satisfaction with the perception of Lanna identity. For the satisfaction with the size, the proportion of use and the convenience of use, the booth from the concept of the components of the house " Kwan " with the highest rate of percentage satisfaction.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(2)
สารบัญ	(3)
สารบัญตาราง	(5)
สารบัญภาพ	(6)
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา	
1.2 วัตถุประสงค์	1
1.3 ขอบเขตการวิจัย	10
1.4 วิธีการดำเนินวิจัย	10
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
บทที่ 2 ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
2.1 ประวัติและศิลปล้านนา	13
2.2 วัฒนธรรมและประเพณี	13
2.3 ลักษณะของเรือนเครื่องผูก	19
2.3.1 ลักษณะของเรือนเครื่องผูก	29
2.3.2 ส่วนประกอบของเรือนเครื่องผูก	30
2.3.3 เอกลักษณะของเรือนเครื่องผูก	31
2.3.4 การปลูกเรือนเครื่องผูก	33
2.3.5 องค์ประกอบของเรือนเครื่องผูก	33
2.3.6 วิธีปลูกของเรือนเครื่องผูก	36
2.3.7 เทคนิคการผูกเรือนภูมิปัญญาไทยสมัยโบราณ	43
2.4 หลักการออกแบบสถาปัตยกรรม	48
2.5 หลักการแสดงสินค้า	69
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	71
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	75
3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	78
3.2 กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	78
3.3 ขั้นตอนและวิธีการในการวิเคราะห์ข้อมูล	78
3.4 ขั้นตอนการออกแบบ	79
3.5 ขั้นตอนและวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	79
3.6 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลและข้อเสนอแนะ	114

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.7 สรุปผลการวิจัย	114
บทที่ 4 ผลการทดลองและการวิเคราะห์	115
4.1 ผลการทดลองและการวิเคราะห์	115
บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	126
5.1 สรุปผลการวิจัย	126
5.2 ข้อเสนอแนะ	128
เอกสารอ้างอิง	130
ภาคผนวก	131
ภาคผนวก ก. ประวัติการศึกษาและการทำงาน	132

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
4.1	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับใช้แนวความคิดจากผลงานหัตถกรรม ศิลปกรรม และสถาปัตยกรรมเพื่อนำมาออกแบบบุธถอดประกอบ	116
4.2	แสดงจำนวนและค่าร้อยละของข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม	117
4.3	แสดงจำนวนและค่าร้อยละความพึงพอใจต่อรูปแบบของบุธถอดประกอบ	118
4.4	แสดงจำนวนและค่าร้อยละความพึงพอใจต่อขนาดสัดส่วนการใช้งานและความสะดวกในการใช้สอย	120
4.5	แสดงจำนวนและค่าร้อยละความพึงพอใจต่อการประกอบของชิ้นงานและการถอดเก็บและเคลื่อนย้าย	122
4.6	แสดงจำนวนและค่าร้อยละความพึงพอใจต่อการรับรู้ของความเป็นอัตลักษณ์ล้านนา	124

สารบัญญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 แสดงลักษณะของส่วนประกอบของเรือนไทย	32
2.2 แสดงลักษณะของเรือนเครื่องผูก	33
2.3 แสดงลักษณะของการผูกไม้ไผ่	34
2.4 แสดงลักษณะของการผูกเสาเรือน	49
2.5 แสดงลักษณะของการผูกโครงหลังคา	49
2.6 แสดงลักษณะของโครงสร้างการผูกเรือน	50
2.7 แสดงลักษณะของการบากและยึดเข้าเรือน	50
2.8 แสดงลักษณะของการเข้าเดือยบันได	51
2.9 แสดงลักษณะของบ้านลอยน้ำ	52
2.10 แสดงลักษณะของเรือนกาแล	53
3.1 แสดงแนวความคิดรูปแบบการจักสานหญ้าสามเหลี่ยมใช้ในการออกแบบบุธจำหน่ายสินค้าโอท็อปเคลื่อนที่แบบถอดประกอบ	80
3.2 แสดงแนวความคิดรูปแบบการจักสานหญ้าสามเหลี่ยมใช้ในการออกแบบบุธจำหน่ายสินค้าโอท็อปเคลื่อนที่แบบถอดประกอบ	80
3.3 แสดงแปลนของชิ้นวางของบุธจำหน่ายสินค้าโอท็อปเคลื่อนที่แบบถอดประกอบแบบที่ 1	81
3.4 แสดงแปลนหลังคาของบุธจำหน่ายสินค้าโอท็อปเคลื่อนที่แบบถอดประกอบแบบที่ 1	81
3.5 แสดงแปลนด้านข้างของบุธจำหน่ายสินค้าโอท็อปเคลื่อนที่แบบถอดประกอบแบบที่ 1	82
3.6 แสดงแบบขึ้นส่วนต่อประกอบ 1 ของบุธจำหน่ายสินค้าโอท็อปเคลื่อนที่แบบถอดประกอบแบบที่ 1	83
3.7 แสดงแบบขึ้นส่วนต่อประกอบ 2 ของบุธจำหน่ายสินค้าโอท็อปเคลื่อนที่แบบถอดประกอบแบบที่ 1	84
3.8 แสดงแบบขึ้นส่วนต่อประกอบ 3 ของบุธจำหน่ายสินค้าโอท็อปเคลื่อนที่แบบถอดประกอบแบบที่ 1	85
3.9 แสดงแบบขึ้นส่วนต่อประกอบ 4 ของบุธจำหน่ายสินค้าโอท็อปเคลื่อนที่แบบถอดประกอบแบบที่ 1	85
3.10 แสดงแบบขึ้นส่วนต่อประกอบ 5 ของบุธจำหน่ายสินค้าโอท็อปเคลื่อนที่แบบถอดประกอบแบบที่ 1	86
3.11 แสดงแบบทัศนียภาพที่1,2 ของบุธจำหน่ายสินค้าโอท็อปเคลื่อนที่แบบถอดประกอบแบบที่ 1	86
3.12 แสดงแบบทัศนียภาพที่3,4 ของบุธจำหน่ายสินค้าโอท็อปเคลื่อนที่แบบถอดประกอบแบบที่ 1	87

สารบัญญภาพ(ต่อ)

ภาพที่	หน้า
3.13 แสดงลักษณะของทัศนียภาพด้านบนของบุธจำหน่ายสินค้าโอท็อปเคลื่อนที่แบบถอดประกอบแบบที่ 1	87
3.14 แสดงแนวความคิดการใช้องค์ประกอบของสถาปัตยกรรมเรือนล้านนา “ควั่น” มาใช้ในการออกแบบบุธจำหน่ายสินค้าโอท็อปเคลื่อนที่แบบถอดประกอบ	88
3.15 แสดง แพลน รูปด้าน ภาพฉายบุธจำหน่ายสินค้าโอท็อปเคลื่อนที่แบบถอดประกอบแบบที่ 2	89
3.16 แสดงแปลน ชั้นวางของบุธจำหน่ายสินค้าโอท็อปเคลื่อนที่แบบถอดประกอบแบบที่ 2	89
3.17 แสดงแปลนชั้นวางของ 2 ของบุธจำหน่ายสินค้าโอท็อปเคลื่อนที่แบบถอดประกอบแบบที่ 2	90
3.18 แสดงแปลนตำแหน่งโครงเสาของบุธจำหน่ายสินค้าโอท็อปเคลื่อนที่แบบถอดประกอบแบบที่ 2	90
3.19 แสดงแบบขึ้นส่วนต่อประกอบ 1 ของบุธจำหน่ายสินค้าโอท็อปเคลื่อนที่แบบถอดประกอบแบบที่ 2	91
3.20 แสดงรูปตัดของบุธจำหน่ายสินค้าโอท็อปเคลื่อนที่แบบถอดประกอบแบบที่ 2	92
3.21 แสดงแบบขยาย Details.1ของบุธจำหน่ายสินค้าโอท็อปเคลื่อนที่แบบถอดประกอบแบบที่2	92
3.22 แสดงแบบขยาย Details.2 ของบุธจำหน่ายสินค้าโอท็อปเคลื่อนที่แบบถอดประกอบแบบที่ 2	93
3.23 แสดงแบบขยาย Details.3 ของบุธจำหน่ายสินค้าโอท็อปเคลื่อนที่แบบถอดประกอบแบบที่ 2	93
3.24 แสดงแบบขยาย Details.4 ของบุธจำหน่ายสินค้าโอท็อปเคลื่อนที่แบบถอดประกอบแบบที่ 2	94
3.25 แสดงแบบขยาย Details.5 ของบุธจำหน่ายสินค้าโอท็อปเคลื่อนที่แบบถอดประกอบแบบที่ 2	94
3.26 แสดงแบบทัศนียภาพที่1,2 ของบุธจำหน่ายสินค้าโอท็อปเคลื่อนที่แบบถอดประกอบแบบที่ 2	95
3.27 แสดงแบบทัศนียภาพที่3,4 ของบุธจำหน่ายสินค้าโอท็อปเคลื่อนที่แบบถอดประกอบแบบที่ 2	95
3.28 แสดงแบบทัศนียภาพด้านบนของบุธจำหน่ายสินค้าโอท็อปเคลื่อนที่แบบถอดประกอบแบบที่2	96
3.29 แสดงแนวความคิดการใช้องค์ประกอบของสถาปัตยกรรมเรือล้านนา “กาแล” มาใช้ในการออกแบบบุธจำหน่ายสินค้าโอท็อปเคลื่อนที่แบบถอดประกอบ	97

สารบัญญภาพ(ต่อ)

ภาพที่		หน้า
3.30	แสดง รูปด้าน ภาพฉาย บูธจำหน่ายสินค้าโอท็อปเคลื่อนที่แบบถอดประกอบแบบที่ 3	98
3.31	แสดงขนาดรูปด้านหน้าบูธจำหน่ายสินค้าโอท็อปเคลื่อนที่แบบถอดประกอบแบบที่ 3	98
3.32	แสดงแปลนของบูธจำหน่ายสินค้าโอท็อปเคลื่อนที่แบบถอดประกอบแบบที่ 3	99
3.33	แสดงขนาดรูปด้านข้างของบูธจำหน่ายสินค้าโอท็อปเคลื่อนที่แบบถอดประกอบแบบที่ 3	99
3.34	แสดงแบบขึ้นส่วนต่อประกอบ 1 ของบูธจำหน่ายสินค้าโอท็อปเคลื่อนที่แบบถอดประกอบแบบที่ 3	100
3.35	แสดงแบบขยาย Details.1 ของบูธจำหน่ายสินค้าโอท็อปเคลื่อนที่แบบถอดประกอบแบบที่ 3	101
3.36	แสดงแบบขยาย Details.2 ของบูธจำหน่ายสินค้าโอท็อปเคลื่อนที่แบบถอดประกอบแบบที่ 3	101
3.37	แสดงแบบขยาย Details.3 ของบูธจำหน่ายสินค้าโอท็อปเคลื่อนที่แบบถอดประกอบแบบที่ 3	102
3.38	แสดงแบบทัศนียภาพที่1,2 ของบูธจำหน่ายสินค้าโอท็อปเคลื่อนที่แบบถอดประกอบแบบที่ 3	102
3.39	แสดงแบบทัศนียภาพที่3,4 ของบูธจำหน่ายสินค้าโอท็อปเคลื่อนที่แบบถอดประกอบแบบที่ 3	103
3.40	แสดงแนวความคิดจากอาคารที่ใช้สอยเฉพาะของสถาปัตยกรรมล้านนาที่เรียกว่า “ยุ้งข้าว” หรือ “หลองข้าว” มาใช้ในการออกแบบบูธจำหน่ายสินค้าโอท็อปเคลื่อนที่แบบถอดประกอบ	104
3.41	แสดง รูปด้าน ภาพฉาย บูธจำหน่ายสินค้าโอท็อปเคลื่อนที่แบบถอดประกอบแบบที่ 4	104
3.42	แสดงรูปตัดทางยาวบูธจำหน่ายสินค้าโอท็อปเคลื่อนที่แบบถอดประกอบแบบที่ 4	105
3.43	แสดงรูปตัดทางขวางบูธจำหน่ายสินค้าโอท็อปเคลื่อนที่แบบถอดประกอบแบบที่ 4	105
3.44	แสดงขนาดรูปด้านบนบูธจำหน่ายสินค้าโอท็อปเคลื่อนที่แบบถอดประกอบแบบที่ 4	106
3.45	แสดงแบบขึ้นส่วนต่อประกอบ 1 ของบูธจำหน่ายสินค้าโอท็อปเคลื่อนที่แบบถอดประกอบแบบที่ 4	106
3.46	แสดงแบบขยาย Details.1 ของบูธจำหน่ายสินค้าโอท็อปเคลื่อนที่แบบถอดประกอบแบบที่ 4	107
3.47	แสดงแบบขยาย Details.2 ของบูธจำหน่ายสินค้าโอท็อปเคลื่อนที่แบบถอดประกอบแบบที่ 4	108

สารบัญภาพ(ต่อ)

ภาพที่		หน้า
3.48	แสดงแบบขยาย Details.3 ของบูรจําหน่ายสินค้าโอท็อปเคลื่อนที่แบบถอดประกอบแบบที่ 4	109
3.49	แสดงแบบขยาย Details.4 ของบูรจําหน่ายสินค้าโอท็อปเคลื่อนที่แบบถอดประกอบแบบที่ 4	109
3.50	แสดงแบบขยาย Details.5 ของบูรจําหน่ายสินค้าโอท็อปเคลื่อนที่แบบถอดประกอบแบบที่ 4	110
3.51	แสดงแบบขยาย Details.6 ของบูรจําหน่ายสินค้าโอท็อปเคลื่อนที่แบบถอดประกอบแบบที่ 4	110
3.52	แสดงแบบขยาย Details.7 ของบูรจําหน่ายสินค้าโอท็อปเคลื่อนที่แบบถอดประกอบแบบที่ 4	111
3.53	แสดงแบบขยาย Details.8 ของบูรจําหน่ายสินค้าโอท็อปเคลื่อนที่แบบถอดประกอบแบบที่ 4	111
3.54	แสดงแบบขยาย Details.9 ของบูรจําหน่ายสินค้าโอท็อปเคลื่อนที่แบบถอดประกอบแบบที่ 4	112
3.55	แสดงแบบขยายDetails.10ของบูรจําหน่ายสินค้าโอท็อปเคลื่อนที่แบบถอดประกอบแบบที่ 4	112
3.56	แสดงแบบทัศนียภาพที่1,2 ของบูรจําหน่ายสินค้าโอท็อปเคลื่อนที่แบบถอดประกอบแบบที่ 4	113
3.57	แสดงแบบทัศนียภาพที่3,4 ของบูรจําหน่ายสินค้าโอท็อปเคลื่อนที่แบบถอดประกอบแบบที่ 4	113
5.1	แสดงภาพต้นแบบการพัฒนาบูรจําหน่ายสินค้าโอท็อปเคลื่อนที่แบบถอดประกอบสะท้อนอัตลักษณ์ศิลปะล้านนาจากวัฒนธรรมชาติในท้องถิ่นเพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจให้กับผลิตภัณฑ์ในชุมชน ศูนย์ภูฟ้าพัฒนา จังหวัดน่าน	129